

Uyuşturucu maddeler inhisarı hakkında kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 8/VI/1933 - Sayı : 2422)

No.
2253

Kabul tarihi
31 - V - 1933

BİRİNCİ MADDE — Ham afyon ve tıbbî afyon ile morfin ve bunun bütün milhlerinin ve uzvî hâmislerle veya küül cezirlerle birleştirilmesinden müte-hassıl bütün eterlerinin ve bunların milhlerinin ve ham kokain ile kokain, ekgonin (ecgonine), tropo kokain (tropococaine) ve bunların milhlerinin ve dikodit (dicodide), diludit (diloudite), ökodol (cucodal), asedikon (acédicone), ve bunların kim-yevî terkiplerinde bulunan maddelerin ve bütün bu cisimlerin İktisat ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletince tayin olunacak müstahzarlarının imal, ithal ve ihracı Devlet inhisarına alınmıştır.

İstimalinde mazarrat hâsıl olduğu ve oksikomat tevhit eylediği fennî surette tes-bit edilen yukarıki fıkrada yazılı cisimlere benzer diğer maddelerde İera Vekilleri Heyeti kararile bu inhisara tâbi tutulabilir.

Ham afyonun memleket dahilindeki ticareti serbesttir.

İKİNCİ MADDE — Birinci maddede yazılı inhisarı işletme ve bu kanunda gösterilen vazife ve salâhiyetleri haiz olmak üzere İktisat vekâletine bağı ve hük-mî şahsiyetli bir Uyuşturucu maddeler inhisar idaresi teşkil olmuştur.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Uyuşturucu maddeler inhisarı idaresi aşağıda yazılı va-zifeler ile işgal ederler:

A) Satın aldığı afyonların ticarî muamelelerini ve satış işlerini yapmak ve bu hususta faydalı göreceği her türlü taahhütlere girmek;

B) Afyon mukabilinde avans vermek ve ikrazatta bulunmak;

C) Satın alınacak afyonları tahlil etmek ve satın alınan afyonları işleyerek yeniden tasnife tâbi tutmak, afyon standardizasyonunu temin etmek ve bu husus-ta icap eden teşkilâtı yapmak ve İktisat vekâletinin tasvibi ile lâboratuvarlar aç-mak;

D) İnhisarın devri veya işletmesine iştirak mahiyetinde olmamak üzere idare-nin maksadına uygun ve istifadeli gördüğü işlerde diğer hakikî ve hükmi şahıslar ile ortaklık ve anlaşma ve mukaveleler yapmak;

E) İdarenin kendi muamelelerinden doğan vadeli senetleri, poliçeleri, koniş-mentoları, antrepo, depo, ambar makbuzlarını varantları ve sair cirosu kabil olan ve olmayan bütün ticaret senetlerini ihdas, kabul, ciro ve iskonto etmek;

F) Dahilde satın alacağı ham afyonun fiatını beynelmilel afyon piyasalarının fiat hareketlerini ve müstahsillerin menfaatlerini göz önünde bulundurarak tesbit etmek (İdarenin bu afyonları satın alışı ihtiva ettikleri morfin derecesi üzerinden yapılır);

G) Ankonsinyasyon olarak tüccar tarafından teslim edilen ham afyonları bun-lar namına satarak afyon ticaretinde müteamil masraflarile yüzde ikiyi geçmemek üzere komisyon ücretini indirdikten sonra bedellerini kendilerine iade etmek;

H) Afyon yetiştirenler arasında istihsal ve satış kooperatifleri ve bunlar ara-sında da aynı mahiyette kooperatif birlikleri yapmak ve bu birliklerin sermayesine ortaklar tarafından talep vukuunda derhal devretmek mecburiyeti baki kalmak şartile en çok yüzde yirmi beş nisbetine kadar iştirak etmek (Bu kooperatifler

ve birlikler 1470 numaralı kanun ile ziraî kredi kooperatiflerine bahşolunan bütün muafiyet ve müsaadelerden istifade ederler).

DÖRDÜNCÜ MADDE — Uyuşturucu maddeler İnhisar idaresi üçüncü maddede yazılı vazifeleri görebilmek için aşağıda gösterilen işleri yapmağa salâhiyetlidir:

- A) İdare için liizumlu olan gayrimenkullere sahip olmak;
- B) Muayyen bir alâmeti farika, patent, imtiyaz, ruhsat, ihtira beratı ve sair müsaadeler talebinde bulunmak, bunları satın almak ve başkalarına devretmek;
- C) İdare meclisinin kararı ve İktisat vekâletinin müsaadesile (100 000) liraya kadar ve İcra Vekilleri Heyeti kararile (500 000) liraya kadar münasip şekillerde istikraz yapmak.

BEŞİNCİ MADDE — Afyon ekim mıntakaları İktisat vekâletinin mütaleası alınarak Ziraat vekâletince tesbit ve İcra Vekilleri Heyetinin tasvibinden sonra İnhisar idaresince ilân olunur.

Afyon ekilecek mıntakaların ilânda açık ve herkes tarafından kolay anlaşılacak surette gösterilmesi ve ekimin menedildiği mıntakalarda da gazetelerle ilân olunması ve bütün ihtiyar meclislerine imza mukabilinde tebliğ edilecek hususî ilân varakalarile de keyfiyetin halka bildirilmesi lâzımdır.

Bütün mülkiye memurları memnu mıntakalarda afyon ekilmemesini daimî surette murakabe ve takip ederler.

Ekim mıntakalarında afyon ekenler ihtiyar meclislerinden alacakları beyannameleri bir hafta içinde doldurup bu meclislere vermekle mükelleftirler. İhtiyar meclisleri aldıkları beyannamelere mukabil sahiplerine hemen birer makbuz verirler ve beyannameleri de bir hafta içinde tasdik ederek mahallin en büyük mülkiye memuruna tevdi ederler. Mülkiye memurları bu beyannameleri İnhisar idaresine gönderirler.

İnhisar idaresi bu beyanname ve makbuzları vaktinde hazırlayıp her yerin ekim zamanından en az bir ay evvel ihtiyar meclisleri nezdinde bulundurur.

Hazır beyanname bulunmadığı hallerde afyon ekenler sadece ettikleri afyonun dönüm miktarını ve tarlanın mevkiini bir puslaya yazıp imza ederek ihtiyar meclislerine bildirebilirler.

Afyon ekim beyanname ve makbuzlarile puslaları damga resmine tâbi değildir.

ALTINCI MADDE — Hükûmet afyon enstitülerinin tetkikatına istinaden icabında afyon ziraatine müteallik fennî şartlar koymağa ve bunları mecburî tutmağa salâhiyettardır.

YEDİNCİ MADDE — Bu kanunla inhisar altına alınmış olan maddeler memlekette İnhisar idaresinin Ankarada tesis ve idare edeceği tek fabrikada imal olunur. Bu gün memlekette mevcut olan bu maddelerin imaline mahsus fabrikaların çalışmasına müsaade edilmez.

Bu fabrikaların işlemesi, mamulâtının neveleri, miktarları ve satılmasının murakabesi tarzları İktisat ve Siihat ve içtimaî muavenet vekâletleriyle müşterek olarak yapılacak bir nizamname ile tayin olunur.

Bu maddelerin memleketten ihracı İstanbul ve İzmir gümrüklerinden yapılır. İktisat vekâleti lüzumu halinde diğer gümrüklerden de ihraç yapılmasına izin verilir.

SEKİZİNCİ MADDE — İnhisar idaresi müdürü, İktisat vekâletinin inhası ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı ve Reisicümhurun tasdiki ile tayin olunur.

Müdür, idare meclisinin tabii azasıdır.

İnhisar idaresi idare meclisi beş zatten terekkiup eder. Diğer azaların ikisi İktisat ve biri Ziraat ve biri Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletlerince tayin edilirler. İktisat vekili tarafından aza arasından bir zat idare meclisine reis seçilir.

İdare meclisi azasının müddeti iki senedir. Yeniden tayinleri caizdir.

DOKUZUNCU MADDE — İnhisar idaresinin merkezi İstanbuldadır. İzmirde bir şubesi vardır. Bundan başka memleket dahil ve haricinde icap eden yerlerde İktisat vekâletinin müsaadesile şube ve acentalıklar ve muhabirlikler ihdas edebilir.

ONUNCU MADDE — İnhisar idaresini mehakim ve devairde temsil etmek ve ettirmek idare meclisine aittir.

İnhisar idaresini taahhüt altına alabilecek ve ilzam edecek vesikaların İktisat vekâletince salâhiyet verilecek zevattan ikisinin imzasını havi olması şarttır.

ON BİRİNCİ MADDE — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresine bir buçuk milyon lira iptidâî sermaye tahsis olunmuştur. Umumî bütçeden verilineye kadar bu sermaye millî bankalardan Maliye vekâletinin kefalet edeceği bir istikrazla temin olunur. Yapılacak istikrazın esas ve şartları Maliye ve İktisat vekâletlerince müştereken tesbit ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik edilir.

ON İKİNCİ MADDE — Uyuşturucu maddeler inhisar idaresinin bütçesi idare meclisi tarafından tanzim ve İktisat vekâletince tasdik olunur. İdarenin sarfiyat ve muameleleri ticarî esaslara ve mevzuata göre yapılır ve usulî muhasebeî umumiyeye ve müzayede ve münakasa ve ihalât kanunlarına ve Divanı muhasebat murakabe ve vizesine tâbi tutulmaz.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — İnhisar idaresinin senelik blâncosu malî senenin bitmesinden itibaren en çok altı ay içinde idare meclisince tanzim ve biri İktisat ve diğeri Maliye vekâletlerince tayin olunacak iki murakıpten müteşekkil bir heyete tevdi olunur. Murakipler bu blâncoyu tevdi tarihinden en çok üç ay içinde tetkik ederek raporlarını İktisat vekâletine verirler.

İktisat vekâleti blângo ile murakipler raporunu kendi mütaleasile beraber İcra Vekilleri Heyetine arzeder.

İcra Vekilleri Heyetinin tasdik kararı, idarenin senelik muamelâtından dolayı alâkalıların ibrası mahiyetindedir.

Senelik blâncolar resmî gazete ile ilân olunur.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — İnhisar idaresinin tasdik olunan blâncosuna göre her sene tahakkuk edecek safi kârdan üçte biri ihtiyat akçesi, üçte ikisi amortisman karşılığı olarak ayrılır.

İhtiyat akçesi miktarı sermayenin yarısını bulduktan sonra safi kârın tamamı amortisman karşılığına tahsis olunur.

Amorti de bittikten sonra kârlar afyon ekenlere verilecek avans ve afyon ekim sigortası muamelelerinde kullanılmak üzere İnhisar idaresince ayrı bir hesaba alınır.

ON BEŞİNCİ MADDE — Bu kanuna göre Hükûmetçe tayin ve ilân olunacak muntakalar haricinden afyon ekenlerden beş liradan yüz liraya kadar hafif para cezası alınır ve mahsul henüz elde edilmemişse sökülmesine ve mahsul elde edilmişse müsaderesine hükmolunur. Tekerrürü halinde para cezasile beraber bir haftadan iki aya kadar hafif hapis cezası da verilir.

Bu kanuna göre beyanname ve pusla vermeyenler yüz liraya kadar hafif para cezasına mahkûm edilir. Bu maddede yazılı cezalara sulh mahkemelerince hükmolunur.

ON ALTINCI MADDE — Yabancı memleketlere ham afyon ihraç edenler bir seneden üç seneye kadar hapse ve kaçırıldığı afyonun kıymetinin üç mislinden her halde beş yüz liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezasına mahkûm edilirler.

İhraca teşebbüs edenler altı aydan üç seneye kadar hapis ve kaçırılmak istenen afyonun kıymetinin bir misli nisbetinde ağır para cezalarıyla cezalandırılırlar. Tutulan afyonun musaderesine de hükmolunur.

Ham afyon ihraç kaçakçılığı yapmak maksadile icra vasıtalarının hazırlanması ve kendi feragatile olmayarak ittihaz edilmiş mâni tedbirler sebebiyle filin husule gelmemesi teşebbüs sayılır.

Bu maddede yazılı cezaları müstelzim fiillere ait davalar ihtisas mahkemele-
rince görülür.

ON YEDİNCİ MADDE — 2061 numaralı kanunun 16 ncı ve mezkûr kanunun muvakkat birinci maddesinin 6 ncı fıkrasında yazılı hususlardan doğan hak ve borçlar Uyuşturuca maddeler inhisarı idaresine devredilmiştir.

ON SEKİZİNCİ MADDE — 2061 numaralı kanun ile yedinci maddede yazılı fabrikaların tesis edilip işlemeğe başladığı tarihten itibaren uyuşturuca maddeler hakkındaki 1363 numaralı kanunun bu kanuna uymayan hükümleri mülğadır.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun neşri tarihinde ellerinde evvelki seneler mahsullerinden ham afyon stoku bulunduranlar bu stokları on beş gün zarfında mahallin en büyük mülkiye memuruna bir beyanname ile bildirmeğe mecburdurlar. Bu beyannamelere mukabil sahiplerine makbuz verilir. Beyannamelerde malın sahibi, miktarı, ticarî evsafı ve bulunduğu mahal gösterilir.

Beyannamesi verilmiş olan ham afyonlar 31 kânunuevvel 1933 tarihine kadar sahipleri veya bunları satın almış olanlar tarafından ihraç olunabilir. Bu suretle ihraç edilecek afyonların beyannamelerine mutabakatını İnhisar idaresi kontrol eder.

Müddeti zarfında beyanname vermeyenler veya verdikleri beyanname mündericâtı hakikate muhalif olanlar bizzat ihraç hakkından istifade edemezler. Bu gibilere ait afyon stokları ile 31 kânunuevvel 1933 tarihine kadar ihraç olunmayan stoklar İnhisar idaresine teslim olunur. İnhisar idaresi kendisine teslim olunan stokları sattıkça bedelleri bu kanunun üçüncü maddesinin (G) fıkrası mu-
cibince masraf ve komisyonu indirdikten sonra sahiplerine öder.

ON DOKUZUNCU MADDE — 1933 senesi mahsulüne de şamil olmak üzere bu kanunun hükmü 1 haziran 1933 tarihinden başlar.

YİRMİNCİ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

5 haziran 1933

Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası

: 4 - VI - 1933 ve 1/42

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 5 - VI - 1933 ve 1/562

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları

: Cilt Sayfa

1

46

15

122,117,168:171,172,186:488